2026-10-RE

Causa 2026-10-RE

(Eskinazi i Tarsitani Eskinazi c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 48-2026. Recurs d'empara

Sentència del 27 d'abril del 2026

BOPA núm. 45, del 6 de maig del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 30 de gener del 2026, per la representació processal dels Srs. Eliott Maurice Eskinazi i Monica Tarsitani Eskinazi, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat processal "*de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia*" (*sic*), per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració del dret esmentat;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 10 de febrer del 2026 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de març del 2026, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'unes actuacions seguides per un presumpte delicte major de blanqueig de diners, el 26 de febrer del 2018, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute que decidia ampliar la investigació als Srs. Eliott Maurice Eskinazi i Monica Tarsitani Eskinazi, així com a la societat panamenya Drapyon Company, SA, i entre d'altres, acordava l'embargament cautelar i de bloqueig preventiu i immediat dels seus béns i el requeriment judicial de lliurament d'informació.

1.2. El 18 d'octubre del 2023, el batlle de la Secció d'Instrucció Especialitzada 3 de la Batllia va dictar una providència en què informava que mitjançant un acord del president de la Batllia se l'havia adscrit en aquesta Secció de nova creació i que se li havia atribuït el coneixement d'aquesta causa, en tant que batlle de reforç. La causa antigament numerada 9000145/2017 quedava numerada com a 7000041/2023.

1.3. El 9 de gener del 2024, la representació processal dels recurrents va presentar un escrit, en què sol·licitava la continuació del procediment, i, en particular, la finalització de la instrucció.

1.4. El 30 de gener del 2026, la representació processal dels Srs. Eliott Maurice Eskinazi i Monica Tarsitani Eskinazi va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat processal "*de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia*" (*sic*), per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents al·leguen que fa més de 8 anys que la instrucció que els afecta es va iniciar i que encara no està tancada, cosa que, segons el seu parer, és una anomalia processal.

- Posen en relleu que malgrat el seu escrit d'impuls, presentat el 9 de gener del 2024, no han rebut cap resposta útil, ni han constatat que el batlle instructor hagi desplegat una activitat instructora proporcionada a la dilació ja consumada.

- Indiquen que el recurs d'empara és l'únic mecanisme efectiu per impedir que la inactivitat continuï.

- Afegeixen que les dilacions indegudes en un procediment penal generen perjudicis invisibles, com les incerteses jurídiques i personals, la pèrdua de la memòria dels fets, la deslocalització dels testimonis i el deteriorament de les fonts de prova, a més de l'afectació reputacional.

- Conclouen, per tant, que el seu dret a un judici de durada raonable ha estat vulnerat.

- I, per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració del dret esmentat.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- En primer lloc, el Ministeri Fiscal recorda la jurisprudència constitucional, així com la del Tribunal Europeu dels Drets Humans en matèria de dilacions indegudes i examina els diversos criteris que permeten determinar el caràcter raonable o no de la durada d'un judici: i) la llarga durada; ii) la manca relativa de complexitat; iii) els risc de la demora; iv) que la dilació no sigui deguda a la part que l'al·lega; i, v) la irrellevància del fet que la inactivitat sigui directament responsabilitat de l'òrgan judicial concernit.

- Posa en relleu que el concepte de durada raonable no és un concepte jurídic determinat i que, per tant, cada situació necessita una anàlisi concreta a la vista dels criteris anteriorment esmentats.

- També recorda la jurisprudència d'aquest Tribunal segons la qual l'anàlisi té en compte la durada global del procediment i no cada etapa del procediment.

- Des d'aquest punt de vista, examinades les actuacions, constata que han transcorregut efectivament més de 8 anys des de la incoació de la causa, tal com exposen els recurrents en empara, així com, s'han apreciat determinats períodes de dilació en la tramitació del procediment. No obstant això, vol fer constar que, part d'aquestes dilacions no són directament imputables als òrgans jurisdiccionals, sinó que deriven de l'espera en la recepció de les respostes a diverses comissions rogatàries internacionals.

- En definitiva, conclou que s'ha vulnerat el dret dels recurrents a un judici de durada raonable, tot i que s'oposa al fet que se'ls hi reconegui el dret a ser indemnitzats.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional ha establert una jurisprudència constant relativa a la valoració del caràcter raonable de la durada d'un judici.

3.2. En aquest cas, tal com ho precisa el Ministeri Fiscal, s'ha d'examinar la durada global del procediment respecte dels criteris jurisprudencials establerts en la matèria: i) la llarga durada; ii) la manca relativa de complexitat; iii) el risc de la demora; iv) que la dilació no sigui deguda a la part que l'al·lega; v) la irrellevància del fet que la inactivitat sigui directament responsabilitat de l'òrgan judicial concernit; i, vi) la naturalesa del procés.

3.3. També, segons el parer del Ministeri Fiscal, res justifica, d'acord amb els criteris jurisprudencials esmentats, una durada de 8 anys.

3.4. Per consegüent, tot i que es pugui considerar que una part d'aquesta durada sigui imputable al retorn de les comissions rogatòries internacionals, cal considerar que el dret dels recurrents a un judici de durada raonable ha estat vulnerat, constatació que obre el dret a obtenir una indemnització per les dilacions sofertes.

3.5. Així mateix, per tal de reposar els recurrents en el seu dret cal comminar la Secció d'Instrucció Especialitzada 3 de la Batllia per tal que procedeixi a la conclusió del sumari en el més breu termini possible.

3.6. L'estimació d'aquest recurs d'empara comporta la no imposició de les costes processals als recurrents (a contrari article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal dels Srs. Eliott Maurice Eskinazi i Monica Tarsitani Eskinazi contra la inactivitat processal "*de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia*" (*sic*).

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Comminar la Secció d'Instrucció Especialitzada 3 per tal que declari la conclusió del sumari dins d'un lapse de temps tan breu com sigui possible.

4. Declarar que els recurrents tenen dret a ser indemnitzats en la quantia que determini la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels recurrents, a la Secció d'Instrucció Especialitzada 3 de la Batllia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 27 d'abril del 2026.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat